

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. Vtrum si ante consecrationem aqua no[n]dum sit mutata in vinum,
conuertatur in sanguinem, sicut vinum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS VI.

An aqua sit vino miscenda?

25
Varia n. r.
refes.

Respondetur, Aquam vino permiscendam. Est contra Ebionitas, Tatianos, & Aquarios, qui pretextu sobrietatis, solam aquam offerebant. Vide Epiph. haresi 30. & 46. & August. haresi. 64. Est etiam contra Armenos, qui solum vinum offerebant, vt significarent in Christo esse tantum vnā naturam, vt refert Nicephorus lib. 18. hist. c. 53. Denique est contra nostros hæreticos, qui id putant esse adiaphorum.

Sententia
Catholica
probatur.

Probatur Primò, Ex Concilijs. Concilium Trullanum Can. 32. dicit *Hanc mixtionem esse traditionem Apostolicam à Christo profectam.* Conc. Carthaginense III can. 24. *Vt in Sacramentis Corporis & Sanguinis Domini nihil offeratur amplius, quàm ipse Dominus tradidit; hoc est panis, & vinum aqua mixtū.* Concilium Florent. in instructione Armenorum adfert tres causas huius mixtionis, quas hic habet D. Thomas. Similiter Concil. Tridentinum sess. 22. cap. 7. Probatur Secundò, Ex Liturgia D. Iacobi, *Accipiens, inquit, calicem, & permiscens ex vino & aqua.* Et ex Liturgia D. Basilij *Calicem de genimine vitis accipiens, miscens, gratias agēs benedixit &c.* Probatur Tertiò, Ex Decretis Pontificum;

1. Ex Con-
cilijs.

2. Ex Li-
urgijs.

3. Decretis
Pontificū.

4. Ex Pa-
tribus.

quæ vide apud Gratianum de Consecratione, distinct. 2. Probatur Quartò, Ex Patribus. Iustinus Apologia 2. in fine dicit Christianos *offerre panem & calicem aqua dilutum.* Irenæus lib. 4. contra hæreses cap. 37. *Dominus temperamentum Calicis sui, Sanguinem confirmavit.* Cyprianus tota epist. 63. ex professo probat esse contra Christi institutionem solam aquam offerre; sed eam cum vino miscendam. Rationes vide apud D. Thomam hic. Et apud Amalariū lib. 3. de Officijs c. 19. & Rabanum lib. 1. De institutione Clericorum c. 31.

ARTICVLVS VII.

Vtrum permixtio aqua sit de necessitate huius Sacramenti?

26
Negatur
contra
Richardū.

Respondetur Negatiuè. Est communis sententia Theologorum. d. 11. præter Richardum Armacanum lib. 9. qq. Armeniacarum cap. 9. vbi docet hanc mixtionem esse necessariam ad substantiam Sacramenti.

Florent.

Probatur Primò, Ex Concil. Floren. *Materia huius Sacramenti est panis triticeus, & vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima admisceri debet.* qua forma loquendi insinuat non esse, nisi ex præcepto debitū; alioqui dixisset, *Materia est vinum de vite aqua mixtum.* Concil. Trid. sess. 22. cap. 7. *Monet sancta Synodus, præceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miscerent.* vbi satis indicatur, esse solum ex præcepto Ecclesiæ; ac proinde non pertinere ad substantiam: Ecclesia enim non potest suo præcepto facere, vt id, quod non est necessaria materia, fiat necessaria.

Trident.

Ratio.

Probatur Secundò: Ratione, Quia aqua admiscetur non ad significandam præsentiam Sanguinis Christi in hoc Sacramento, quæ est primaria res significata per species; sed ad significandum effectum, seu fructum huius Sacramenti,

quem habet in fumentibus; quod est incorporari Christo. Atqui substantia huius Sacramenti non consistit in sumptione seu vsu, sed in re permanente, vt supra dictum est: ergo etiam si hæc significatio absit, non perit eius substantia; præsertim cum hæc significatio satis conseruetur in speciebus vini & panis: vinum enim ex multis acinis confluit, & panis ex multis granis conficitur.

Aduerte tamen, non sine graui peccato aquæ admixtionem intermitteri. Nam est traditio apostolica, semper in Ecclesia instar præcepti obseruata. Imò à Cypriano dicitur *mandatum Domini*; non quòd Dominus propriè mandauerit, sed quia ab exemplo Domini manauit; sicut solutio decimarum dicitur esse iuris diuini. Simili sensu dicitur esse *Traditio diuina* à Concilio Carthaginensi III. cap. 24.

Ex his sequitur Papam posse dispensare, ne mixtio fiat, quamuis existimem non posse occurrere casum, in quo sit iusta causa dispensandi. Si tamen de facto dispense, non erit peccatum mortiferum omittere.

Cut. Anz.
omissio sit
grauis pec-
catum.

Papa di-
spensare
potest.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum aqua debeat in magna quantitate apponi?

Respondetur; Modicam aquam admiscendam, sic vt ante consecrationem in vinum possit conuerti. Patet ex Concilio Florentino quod dicit modicissimam aquam admisceri debere. Sed est

27
Aqua mo-
dica admis-
cenda, &
cur.

D V B I V M.

Vtrum si ante consecrationem aqua nondum sit mutata in vinum, conuertatur in Sanguinem, sicut vinum?

Doctores Scholastici putant non posse conuerti in Sanguinem, nisi antè sit conuersa in vinum. Ita D. Thomas hic, Bonauentura, Scotus, Richardus, Paludanus, Maior, & Gabriel, d. 11. Imò Gabriel lectione 35. in Canonem, dicit esse *Indubitam sententiam*; & Catheticus Pij V. dicit esse *sententiam omnium Ecclesiasticorum Scriptorum.* Ratio est; quia propriè solum vinum est materia; aqua autem miscetur, non vt necessaria, sed ceremoniæ causā, propter significationem, vt insinuat Concilium Florentinum. Et Confirmatur; quia admixtio solum videtur esse ex præcepto Ecclesiæ: at si esset materia consecrabilis, omnino esset præcepta à Christo illam materiam instituente; non enim materias Sacramentorum reliquit liberar. Hæc sententia est valde probabilis.

Quidam id
negant.

Nihilominus contrarium quoque probabile est: Aquam nimirum vino mixtam in Sanguinem conuerti, siue antè sit conuersa in vinum, siue non. Hanc sententiam tenet Alanus cap. 13. lib. 1. Vbi dicit certa fide tenendum esse totum conuerti in Sanguinem, siue aqua sit in vinū mutata, siue non. Et infra dicit contrarium esse grauem errorem: quibus tamen verbis non nihil excedit. Idem tenet Petrus Soto lectione 14. quæst. 5. de Eucharistia.

28
Opposita
sententia
exponitur,
& probatur.

Probatur Primò, Quia Sancti Patres absolutè dicunt *Vinum & aquam*, item *Vinum aqua mixtum offerri*,

1. Ex Patri-
bus.

offerri, consecrari, & in sanguinem Christi verti: Irenæus & Iustinus supra citati art. 6. Cyprianus Epist. 63. dicit calicem Domini non esse solum vinum, aut solum aquam, sed vtrumque mixtum, & hoc sanctificari. Ambrosius lib. 4. de Sacramento cap. 5. Ante verba Christi, calix est vino & aqua plenus; vbi verba Christi operata fuerint, Sanguis efficitur. Theodoretus Dialogo 1. circa medium; Sanguinem appellavit id, quod in calice confusum & commixtum erat. Paschasius de Eucharistia c. 11. Dicit non manere aquam, sed verri in sanguinem. Algerius l. 1. c. 16. de Eucharistia, Vtrumque, inquit, vinum & aqua vnus Sanguis fit.

2. Ex Innocentio III. Probatur Secundò, Ex Innocentio III. Cap. Cum Marthe, quom videtur D. Thomas non benè citasse: dicit enim Innocentius illam opinionem esse probabiliorē, quæ asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari; Vt expressius, inquit, eluceat proprietates Sacramenti, quæ est, populum Christianum designatum per aquam, incorporari Christo. Atqui, si aqua mixta vino non possit immediatè conuerti in sanguinem, non aptè significaretur populum Christo incorporari, & veluti in ipsum transmutari. Deinde, Innocentius ibidem non videtur probare opinionem eorum, qui dicunt aquam vino admixtam mutari in vinum: Nam Physici, inquit, contrarium asserunt, qui affirmant aquam a vino per artificium separari. Et infra absolūtè decernit esse probabilius, aquam & vinum conuerti in sanguinem.

3. Ex Ratione, Probatur Terziò, Quia tam exiguo tempore, quàm est illud, quod intercedit inter mixtionem & consecrationem, sepè non potest aqua in vinum conuerti; præsertim, si vinum sit debile; vel si multum aquæ ponatur, sicut in Concil. Triburiensi ante annos 800. can. 19. vbi statuitur, vt duæ partes sint vini, & tertia pars possit esse aquæ: Vel si aqua, etiam modica, ponatur immediatè ante consecra-

tionem; quod fieri debet, si antè per obliuionem erat omissum. Imò ex Christi institutione non requiritur vlla mora inter mixtionem; & consecrationem; sed posset fieri immediatè ante consecrationem.

Probatur Quartò, Quia in Liturgia S. Iacobi dicitur, quod Christus accipiens calicem, & permiscens ex aqua & vino, benedixit; vbi significatur immediatè post admixtionem aquæ, factam esse consecrationem: & credibile est, non paucas guttas dominum apposuisse iuxta morè regionum calidarum.

Probatur Quintò, Aqua nõ videtur posse conuerti in vinum, si sola sit; quia est corpus simplex, quod per se solum nõ potest verti in corpus mixtum; sicut nullum mixtum potest ali per corpus simplex, aut gigni ex simplici elemento. Accedit, quod aqua naturæ sit pertinacissimæ; cuius signum est, quod etiam si in vapores per ignem euascat, nihilominus naturam suam non amittat; sed sola refrigeratione sibi restitatur. Præterea veteres numquam videntur fuisse solliciti, vt aqua in vinum verteretur; supponentes totum, quod est in calice, in sanguinem conuerti.

Sextò denique si maneret aqua, Sacerdos sumpto calice frangeret ieiunium: quo argumento D. Thomas q. 75. a. 2. probat non manere substantiam panis.

Aduerte tamen; rectè monere Concilium Florent. vt Modicissima aqua admisceatur: id enim est securius; tum vt aqua in vinum conuertatur, si necesse est: tum ne aqua destruat vini naturam.

Dices, Si aqua immediatè potest conuerti in sanguinem; ergo sanguis Christi etiam existit sub speciebus aquæ. Respondeo ita est, quando illa est vino permixta. Quod si artificio separetur, probabile est manere ibi adhuc sanguinem Domini, quamuis sic per se non potuerit consecrari.

4. Ex Liturgia S. Iacobi.

5. Ex natura aquæ, quæ per se in vinum conuerti nequit.

29. Aqua sic modicè.

Sanguis Domini est sub specie Aquæ.

Q V Æ S T I O L X X V.

De conuersione panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum in Eucharistia sit verè corpus Christi, an solum sicut in signo?

1. Hæreses quorundam Græcorum circa realem præsentiam Christi in Eucharistia. Notandum est, quosdam apud Græcos hanc veritatem de reali præsentia corporis Domini in Eucharistia negasse tempore S. Ignatii Martyris. Colligitur ex Theodoro dial. 3. vbi de quibusdam ait Ignatius; Eucharistiam & oblationes non admittunt, quod non consistantur Eucharistiam esse carnem saluatoris nostri IESV Christi: quæ verba adducit Theodoretus ex epist. Ignatii ad Smyrnenes, sed modò non inueniuntur. Verùm hæc hæresis fuit valdè obscura, & paucorum; nam alij Scriptores non meminerunt.

Post annum 700. quidam Iconomachi dicere

cœperunt, Christum esse in Eucharistia, vt in signo & imagine; & hanc esse vnicam Christi imaginem; vt refertur in Synodo VII. act. 7. tom. 3. in fine.

Apud Latinos primus Berengarius apertè hanc hæresim defendit, & propagauit circa annum Domini millesimum quinquagesimum: qui postquater errorem suum abiurasset, & bis violato iureiurando in eundem esset relapsus, tandè Catholicè mortuus putatur. Hunc secuti sunt hæretici dicti Henriciani, & Petro-Brusiani, & Albigenes, & Wicleff: & nostro tēpore Carolstadius, Zwinglius, & Caluinus cum suis, vt docet Bellarminus, & Sanderus fusè de visibili Monarchia. Hi omnes volunt Christi corpus nõ esse verè, & realiter in Eucharistia; sed tantum velut in signo. Caluinus tamen, vt aliquid huic mysterio videatur tribuere, docet; quod etsi corpus Christi maneat in cælo, nec vñquam realiter symbolis Sacramentalibus coniungatur; tamen illud corpus, eiusq; substantia à fidelibus ineffabili modo manducatur.

Hæreses quorundam Latinorū.

Mens & sensus aliorum hæreticorū an, & quomodo cum sensu Caluini conueniat.